

НАСЕЛЕНИЕ КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА В ОБЛАСТ РАЗГРАД

Окончателни данни

От 7 септември до 10 октомври 2021 г. се проведе 18-то преброяване на населението и жилищния фонд в България. Правим преброявания на всеки десет години, за да предоставим детайлна картина на населението и условията, при които живее, и макар това да е снимка към определен момент, тя показва как се изменяме през годините между преброяванията.

Брой и прираст на населението

Населението на област Разград към 7 септември 2021 г. е 103 223 души, което представлява 1.6% от населението на страната и нарежда областта на 23-то място по брой на населението – непосредствено след област Ямбол (109 693) и пред област Габрово (98 387). От общия брой на населението 53 496 (51.8%) са жени и 49 727 (48.2%) са мъже, или на 1 000 жени се падат 930 мъже.

В периода между последните две преброявания населението на областта е намаляло с 21 967 души, или 17.5%.

Факторите, които оказват влияние върху броя на населението, са естественото движение (раждания и умирация) и миграцията.

Намалението на населението в резултат на отрицателния естествен прираст е -11 хил., или 49.8% от общото намаление. Естественият прираст за всички години от периода между преброяванията през 2011 и 2021 г. е отрицателен, като най-голямо е намалението на броя на населението през 2021 година (-1 885 души).

На миграцията (вътрешна и външна) се дължат 50.2% от намалението на населението между последните две преброявания.

Териториално разпределение на населението

Към 7 септември населението на област Разград живее в 103 населени места, районирани в 7 общини. Най-много населени места има община Исперих – 24, а най-малко община Цар Калоян – само 3. От общия брой населени места градовете са 6, а селата 97. В градовете живеят 49 404 души, или 47.9%, а в селата - 53 819 души, или 52.1% от населението на областта. Област Разград е една от малкото области в страната, в която преобладава населението в селата.

В периода между двете последни преброявания населението в градовете е намаляло с 9.9 хил., или с 16.7%, а в селата с 12.0 хил. (18.3%).

Най-голямото населено място в областта е гр. Разград с население 29 107 души, или 28.2% от населението на областта. За 10 години областният град е намалял с 4 773 души (14.1%).

Най-малкото населено място е с. Кара Михал с население 44 души.

От селата най-голямо е с. Ясеновец с население 2 315 лица.

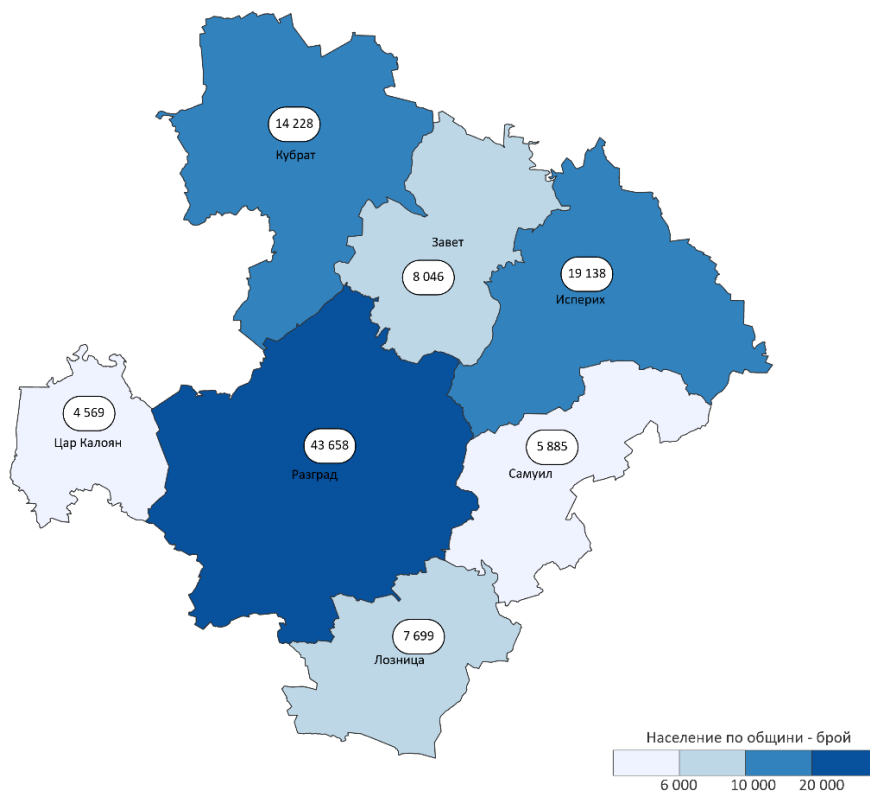
В област Разград няма населени места без население. Най-голям е броят на населените места с население от 200 – 499 души – 49. От населените места в област Разград 81.6% са с население до 999 души и в тях живее 32.0% от общото население на областта.

1. Разпределение на населените места в област Разград според броя на населението им към 7 септември 2021 година

Размер на населеното място	Населени места (брой)	Население (брой)
1 - 199	11	1 397
200 - 499	49	15 278
500 - 999	24	16 407
1000 - 1999	12	18 233
2000 - 4999	4	9 522
5000 - 9999	2	13 279
10000 - 19999	-	-
20000 - 49999	1	29 107
Общо	103	103 223

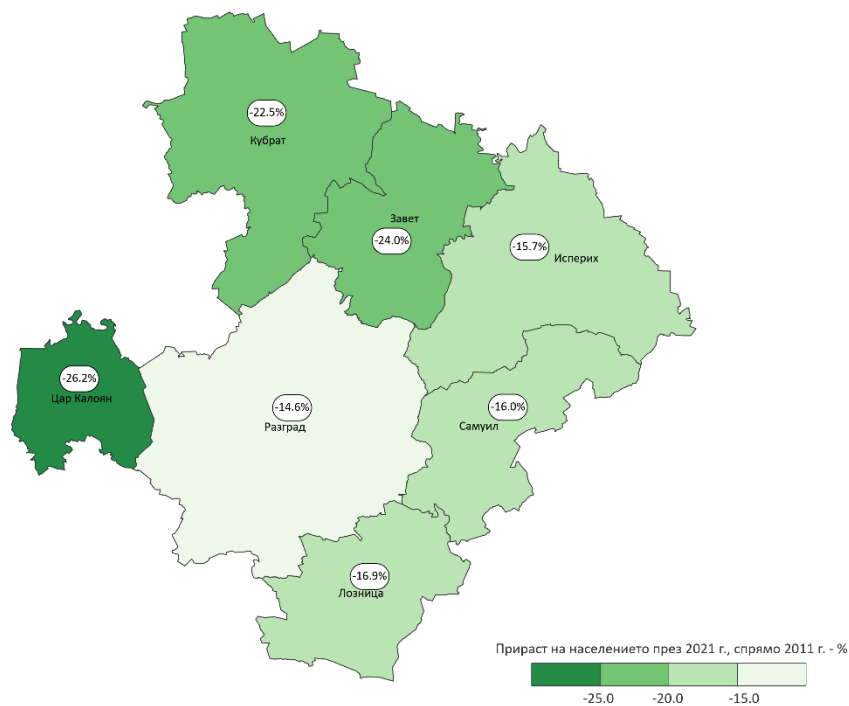
Най-голяма по брой население е община Разград с 43 658 души, което е 42.3% от населението на областта, а най-малка е община Цар Калоян 4 569 души (4.4%) от населението на област Разград.

Фиг.1 Население към 7 септември 2021 година по общини

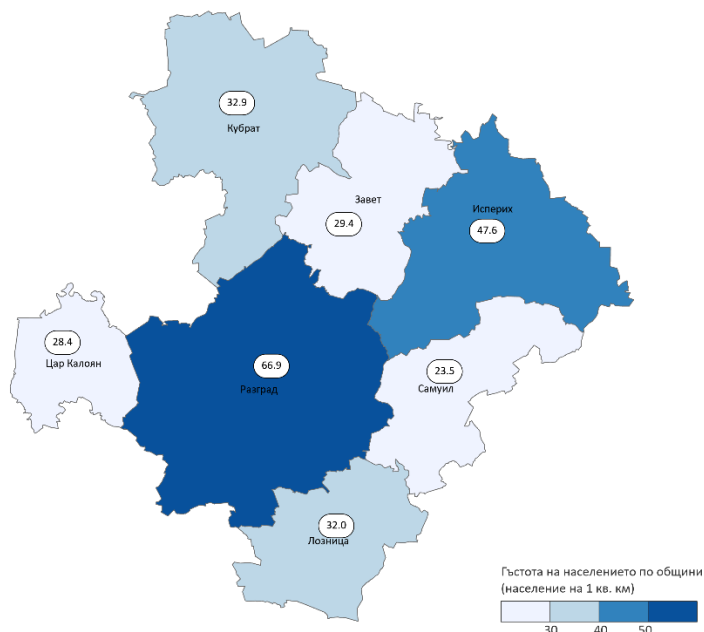
Между двете последни преброявания населението във всички общини е намаляло. Най-голямо е намалението в общините Цар Калоян (26.2%), Завет (24.0%) и Кубрат (22.5%).

Фиг.2 Прираст на населението по общини

Гъстотата на населението по общини варира от 23.5 души на кв. км. за община Самуил до 66.9 души на кв. км. в община Разград.

Фиг.3 Гъстота на населението по общини

Възрастова структура

Продължава процесът на демографско остаряване, изразяващ се в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15 години и увеличаване на дела на населението на 65 и повече навършени години.

2. Относителен дял на население в област Разград по години на преброяванията и възраст (%)

година	Възраст		
	0 - 14	15 - 64	65+
1992	20.7	66.3	13.0
2001	17.6	67.6	14.8
2011	13.8	68.6	17.6
2021	13.0	62.7	24.4

Делът на населението над 65 навършени години се е увеличил от 17.6% през 2011 г. на 24.4% през 2021 година. В същото време през 2011 г. лицата под 15 годишна възраст са били 13.8% от населението на областта. През 2021 г. техният дял намалява до 13.0%.

Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 28.1%, а на мъжете - 20.3%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея - на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Към 7 септември 2021 г. населението на област Разград на 65 и повече навършени години е 25 135 души, или 24.4% от населението на областта. Спрямо предходното преброяване населението в тази възрастова група **се увеличава** със 3 131, или с 14.2%.

Населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години е 64 695 души, или 62.7%. Спрямо 2011 **намалява** с 21 184, или с 24.7%.

Населението във възрастовата група до 14 навършени години е 13 393, или 13.0%. Спрямо 2011 г. **намалява** с 3 914, или 22.6%.

Делът на най-възрастното население е най-висок в община Кубрат (28.3%), а най-нисък – в община Лозница (22.6%).

Най-висок е делът на младото население в община Исперих (14.1%), а най-нисък в община Цар Калоян – 10.9%.

Делът на населението в активна възраст (15 – 64 навършени години) е най-висок в община Лозница (65.2%), а най-нисък в община Кубрат (59.8%).

Общият коефициент на възрастова зависимост¹, изчислен по данни от Преброяване 2021 за област Разград, е 59.6, или на 100 лица във възрастовата група 15 - 64 навършени години се падат 59 лица под 15 и на 65 и повече години. За сравнение през 2011 г. за област Разград това съотношение е било 45.8, или увеличението на тежестта на лицата в активна възраст продължава да расте.

По общини това съотношение е най-благоприятно в община Лозница (53.3), а най-неблагоприятно – в община Кубрат (67.3).

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира най-добре чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 г.). **По данни от Преброяване 2021 това съотношение за област Разград е 56.3.** За сравнение през 2011 г. всеки 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са били замествани от 82 млади хора, а през 2001 г. от 127.

По общини това съотношение е най-благоприятно в община Исперих (63) и най-неблагоприятно в община Цар Калоян (47).

В две от общините на област Разград коефициентът на демографско заместване е под 50 – Цар Калоян (47) и Кубрат (49).

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - под, във и над трудоспособна възраст. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени при определянето на възрастовите граници за пенсиониране². За 2021 г. тези граници са от 16 до навършването на 61 години и 8 месеца за жените и 64 години и 4 месеца за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 7 септември 2021 г. в област Разград е 60 345 души, или 58.5% от населението в областта. Спрямо 2011 г. трудоспособното население намалява със 17 511 души, или с 22.5%. Мъжете са 31 850, а жените - 28 495.

Населението над трудоспособна възраст е 28 576 души, или 27.7%, а под трудоспособна възраст - 14 302 души, или 13.9% от населението на областта.

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години).

² Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 година).

Гражданство

Гражданството се определя като специфична правна връзка между едно лице и неговата държава, придобито по рождение или чрез натурализация, независимо дали това е станало посредством декларация, по избор, брак, или друг начин, в съответствие с националното законодателство.

Към 7 септември 2021 г. 99.5% от населението на област Разград е с българско гражданство. От тях 1.0% са с двойно гражданство - българско и друго.

Към 7 септември 2021 г. в област Разград пребивават постоянно 479 лица с чуждо гражданство и те представляват 0.5% от населението на областта.

Страна на раждане

Страната на раждане се определя като мястото, където е обичайното местоживееене на майката към момента на раждане, или, ако не е известно, мястото, където се е извършило раждането.

Към 7 септември 2021 г. 98.3% от лицата са родени на територията на Р България. В страна от Европейския съюз са родени 0.7%, а в трета държава - 0.9% от населението на областта.

Националният статистически институт ще оповестява поетапно резултатите от Преброяване на населението и жилищния фонд през 2021 година. Графикът за публикуване на данните може да намерите [Календар за публикуване на данните от Преброяване 2021 | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#). Основни данни от преброяването ще бъдат публикувани в Информационна система ИНФОСТАТ, както и ще бъдат предоставяни по заявки на потребители в съответствие със Списъка на стандартните статистически показатели и Правилника за предоставяне на статистически продукти и услуги.

Приложение

Таблица 1

Прираст на населението по общини в периода 2011 - 2021 година

Област Община	Население към 1.02.2011 (брой)	Население към 7.09.2021 (брой)	Прираст (брой)	Прираст (%)
Област Разград	125 190	103 223	-21 967	-17.5
Завет	10 586	8 046	-2 540	-24.0
Исперих	22 692	19 138	-3 554	-15.7
Кубрат	18 355	14 228	-4 127	-22.5
Лозница	9 265	7 699	-1 566	-16.9
Разград	51 095	43 658	-7 437	-14.6
Самуил	7 005	5 885	-1 120	-16.0
Цар Калоян	6 192	4 569	-1 623	-26.2

Таблица 2

Възrastови съотношения на населението към 7 септември 2021 година

Област Община	Възраст в навършени години (брой)				Възраст в навършени години (%)			Коефициент на възрастова зависимост	Коефициент на демографско заместване
	Общо	0 - 14	15 - 64	65+	0 - 14	15 - 64	65+		
Разград	103 223	13 393	64 695	25 135	13.0	62.7	24.4	59.6	56.3
Завет	8 046	981	5 063	2 002	12.2	62.9	24.9	58.9	58.6
Исперих	19 138	2 693	12 100	4 345	14.1	63.2	22.7	58.2	63.0
Кубрат	14 228	1 701	8 506	4 021	12.0	59.8	28.3	67.3	48.6
Лозница	7 699	935	5 023	1 741	12.1	65.2	22.6	53.3	59.3
Разград	43 658	5 886	27 431	10 341	13.5	62.8	23.7	59.2	57.3
Самуил	5 885	700	3 756	1 429	11.9	63.8	24.3	56.7	50.8
Цар Калоян	4 569	497	2 816	1 256	10.9	61.6	27.5	62.3	46.9